

Sayı : 34930642-610 - 20370
Konu : Soru Önergesi

13.3/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Sayın Sebahat TUNCEL tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/13586 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK: Soru Önergesi cevabı (... sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Sebahat TUNCEL'e Ait 7/13586 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“2011 yılında Bakanlığa bağlı olan Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün Boğaziçi Üniversitesi ile birlikte 2010 Aralık ayı itibariyle tamamlanan Eşi Vefat Etmiş Kadınlar için Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesinin doğrultusunda eşi vefat etmiş kadınların yiyecek, yakacak, giyecek, ev eşyası ve çocukların eğitimi gibi temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çektikleri tespit edilmiş ve bu kadınlara yönelik düzenli nakit yardım yapılması önerilmiştir. Proje kapsamında eşi vefat etmiş, desteğe ihtiyacı olan ve hiçbir geliri olmayan kadınlar hedef kitle olarak belirlenmiştir. Bu koşullara sahip kadınlara aylık 250 TL tutarında ve iki aylık periyotlarla düzenli nakit sosyal yardım verileceği belirtilmiştir.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Proje yürürlüğe girdiğinden bu yana kaç kadına sosyal yardım verilmektedir? Kişi başına ne kadar yardım yapılmaktadır? Bugüne kadar toplam yapılmış yardım nedir?

SORU 2: Yardım yapılan ya da yapılacak kadınlar nasıl tespit edilmektedir? Yardıma hak kazanma koşulları nelerdir? Vakıf mütevelli heyetlerinin bu süreç içindeki rolü nedir? Yardım alacak kadınların belirlenmesinde nasıl değerlendirme yapmaktadır?

CEVAP 1-2: Eşi Vefat Etmiş Kadınlar için Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesi” hedefleri doğrultusunda 3294 sayılı Kanun kapsamındaki eşi vefat etmiş kadınların tahmini sayısı ortaya çıkarılmış, bu kapsamdaki kadınların sosyo-ekonomik durumları tespit edilmiş ve yoksunluk durumu, gelir durumu, yaş grupları gibi değişkenler çerçevesinde muhtaçlık durumlarına göre gruplandırılması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda eşi vefat etmiş kadınlara düzenli nakdi sosyal yardım programı oluşturulmasını da içerecek şekilde çeşitli sosyal politika önerileri sunulmuştur. Bu kapsamda 29.12.2011 tarihli ve 2011/8 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulu kararı ile Ocak 2012 itibarı ile Eşi Vefat Etmiş Kadınlara yönelik düzenli nakdi sosyal yardım programı başlatılmıştır. Hedef kitle; eşi vefat etmiş ve herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tabi olmayan, muhtaçlığı ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Mütevelli Heyeti kararıyla onaylanan kadınlar olarak tanımlanmaktadır. İlgili yardım ödemeleri her iki ayda bir kişilerin adına PTT şubeleri aracılığıyla ödenmektedir.

Vatandaşlarımızın, bütün yardım talepleri gibi eşi vefat eden kadınlara yönelik yardım talepleri için de ikamet ettikleri il/ ilçede kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yardımlar Vakıf Mütevelli Heyetleri tarafından 3294 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilerek karara bağlanmaktadır. Bu programdan yararlanmak için faydalanıcı kadın

ile aynı hanede yaşayan sosyal güvenceli bir kişinin olmaması, düzenli bir gelirin olmaması ve resmi nikahlı eşinin vefat etmiş olması gerekmektedir.

Türkiye genelinde “Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım Programına” 26.12.2012 tarihi itibarıyla 337.294 kişi başvuru yapmış olup, ödeme hak eden 244.108 hak sahibi kadına 371.492.750 TL ödeme yapılmıştır.

SORU 3: Kadınlara yönelik sosyal hizmetler alanına giren kamu destek mekanizmaları mevcut mudur? Mevcutsa bu mekanizmalar nelerdir? Bu durumda olan kadınlara istihdam desteği sağlanmakta mıdır?

CEVAP 3: Kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ile kadınların sosyal ve ekonomik yaşamdaki konumlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması amacıyla ülkemizde başta Bakanlığımız olmak üzere birçok kurum hizmet sunmaktadır. Bununla birlikte sosyal hizmetlerden yararlanan kadınların ekonomik yaşama katılımlarının artırılmasına yönelik olarak da çalışmalar yürütülmektedir. Bu hizmet ve çalışmalara aşağıda yer verilmiştir:

- Kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve yoksulluğun önlenmesi için önemli araçlarından olan mikro kredi uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla İl Özel İdaresi Kanunu’nda yer alan yoksullara mikro kredi verilmesi görevi çerçevesinde söz konusu maddenin özellikle pozitif ayrımcılık içerecek şekilde kadın yoksulluğunu azaltmaya yönelik olarak uygulanması hususunda Bakanlığımızın İçişleri Bakanlığı nezdindeki girişimleri neticesinde konu İçişleri Bakanlığı tarafından 81 İl Valiliğine iletilerek illerde mikro kredi uygulamaları başlatılmıştır. Mikro-finans Programı, Türkiye genelinde 65 il, 90 şube ile faaliyetlerini devam ettirmektedir. Tamamen güvene dayalı olan, teminat, kefalet, senet, ipotek, icra takibi gerektirmeyen Mikro-Finans Programı’nda geri dönüşüm oranı % 100’dür. Dar gelirli kadınlara mikro-kredi verilmesini sağlayan söz konusu program kapsamında 60.000’den fazla kadın ile birlikte bu kadınların çocuklarına ve ailelerine ulaşma fırsatı yakalanmış olup, bugüne kadar yürütülen Mikro-Finans programından 300.000’den fazla kişi fayda sağlamıştır.
- Kalkınma Bakanlığı tarafından Sosyal Destek Programı (SODES) yürütülmektedir. SODES’in uygulanmasına 2008 yılında GAP bölgesinde başlanmış olup, 2010 yılında DAP bölgesi ve 2011 yılında Hatay, Osmaniye, Adana, Mersin ve Kahramanmaraş illeri eklenmiştir. SODES’in en önemli amacı bölgenin beşeri sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmaktır. Valiliklerin koordinasyonunda yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan SODES projeleri, istihdam edilebilirliği artırmayı, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha fazla katılmalarını sağlamayı ve kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yoluyla bölgedeki çocuk, genç ve kadınların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı vermeyi hedeflemektedir. Bununla birlikte, SODES’in en önemli hedef gruplarından biri kadınlardır. SODES projeleri ile başta dezavantajlı kadınlar olmak üzere GAP/DAP

bölgesinde ve diğer illerdeki kadınların tamamına ulaşmaya çalışılarak kadınların mesleki eğitim, mikro kredi gibi imkanlarla istihdam edilebilirliğini artıran projeler, ana-çocuk sağlığı ve kadın hakları üzerine verilen eğitimlerle bilgi ve bilinç seviyelerini yükselten projeler, kültür, sanat ve spor gibi alanlarda özellikle kadınların bu imkanlara erişimini artıran fırsatlar oluşturan, kendileri ve ailelerinin sosyalleşmesini sağlayan projeler ile çok sayıda faaliyet hayata geçirilmiştir.

- Bakanlığımız tarafından sosyo-ekonomik yoksunluk içinde bulunan vatandaşların toplumsal ihtiyaçları karşılanarak topluma entegre olmaları ve ekonomide aktif ve üretken duruma geçerek, sürdürülebilir gelire ulaşmaları amacıyla, kentsel alanda iş kurmaya yönelik, kırsal alanda yöre şartlarına uygun, sürdürülebilir faaliyetlere yönelik gelir getirici proje destekleri verilmektedir. Gelir getirici proje desteklerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik amaçlarından biri, yoksulluk ve sosyal dışlanmaya maruz kalan veya bu risk altında olan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanmasıdır. Gelir getirici projeler için kır-kent ayrımı gözetilmeksizin kişi başına en fazla 15.000 TL destek sağlanmaktadır. Gelir getirici projeler, faizsiz 8 yıl vade ile geri ödemeli olarak uygulanmaktadır. Gelir getirici projelerde geri dönüşler; ilk iki yıl ödemesiz, sonraki altı yıl altı eşit taksitte gerçekleştirilmektedir.
- Bakanlığımız tarafından yoksul ailelerin eğitim çağındaki çocuklarının eğitime devam etmelerini, 0-6 yaş grubundaki çocuklarının sağlık kontrollerini tamamlamalarını, ayrıca anne adaylarının düzenli olarak kontrollerini yaptırarak hastanede doğum yapmalarını teşvik etmeyi amaçlayan Şartlı Eğitim ve Sağlık Yardımı Programı yürütülmektedir. Program kapsamında ödemeler annelere yapılmaktadır.
- Kadın konukevleri şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik hizmet vermektedir. Halihazırda ülkemizde Bakanlığımıza bağlı 77; sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlere bağlı 33 olmak üzere toplam 110 konukevi bulunmaktadır. Konukevlerinden hizmet alan kadınların iş ve meslek sahibi olabilmeleri için Halk Eğitim Merkezleri ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile işbirliği yapılmaktadır. Gizlilik ilkesi göz ardı edilmeden bu hizmetlerin gerektiğinde kadın konukevinde verilmesi de sağlanabilmektedir. Ayrıca kadın konukevinden hizmet alan kadınların iş bulmalarına destek verilmesi için Belediye Başkanlıkları, İş-Kur ve Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri ile işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.
- Bununla birlikte aile içi şiddet nedeniyle evlerinden ayrılan ve yaşamına yeniden başlayan kadınların bir iş ve meslek edinmesi için sürdürülen çalışmaların daha da güçlendirilmesi amacıyla, 26 Eylül 2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile ve 17.02.2012 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile işbirliği protokolleri imzalanmıştır.